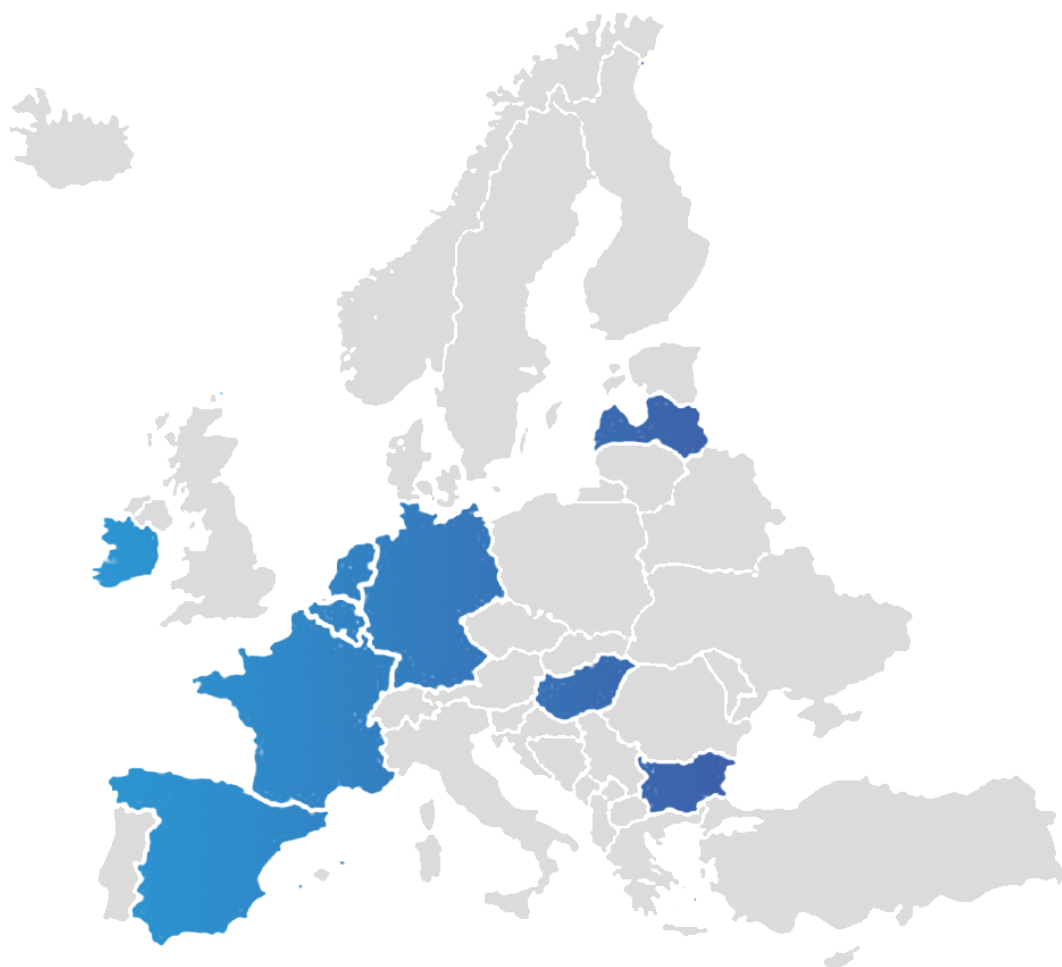

Energia állampolgárság Európában

EnergiaPERSPEKTÍVÁK **Eset-összefoglaló jelentések** Bevezetés és módszertan - Összefoglaló

Hivatkozás: Vadovics, E., Szöllőssy A., és Vadovics K. (2024) EnergiaPERSPEKTÍVÁK Eset-összefoglaló jelentések: bevezetés és módszertan – Összefoglaló. EnergyPROSPECTS (PROactive Strategies and Policies for Energy Citizenship Transformation). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.11042909>

Kiadja a GreenDependent Intézet, az EnergyPROSPECTS konzorcium tagjaként.

Az esettanulmányok elkészítésében résztvevő kutatókat az egyes esettanulmányoknál soroltuk fel.

Fordítás: Bogácsi Anett

Nyelvi és szakmai ellenőrzés: Vadovics Edina

Az anyag eredeti, angol verziója elérhető:

Vadovics, E., Szöllőssy A., and Vadovics K. (2023) Introduction and Methodology Summary for the EnergyPROSPECTS Detailed Case Summary Reports. EnergyPROSPECTS (PROactive Strategies and Policies for Energy Citizenship Transformation). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10569688>

A kiadványt a Kreatív Közjavak (Creative Commons) Nevezd meg!-Ne add el!-Ne változtasd! (CC-BY-NC-ND-4.0) licence alapján adtuk ki.

(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>).

A kiadvány az Európai Unió Horizont 2020 Keretprogramja támogatásával megvalósuló EnergiaPERSPEKTÍVÁK (EnergyPROSPECTS) projekt keretében készült. Támogatási szerződés száma: 101022492.

Az EnergiaPERSPEKTÍVÁK projektről további információk a www.energyprospects.eu oldalon található, vagy az info@greendependent.org címen kérhetők.

A kiadvány tartalmára vonatkozó kizárólagos felelősség a kiadvány szerzőjét, szerkesztőjét és kiadóját terheli. A kiadvány tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió által képviselt álláspontot. Sem az INEA-t, sem az Európai Bizottságot nem terheli felelősség a kiadványban foglalt információ bármilyen felhasználásáért.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	4
1. Eset-összefoglaló jelentések	5
1.1. Összefoglaló az esetről, fő jellemzők, miért példa az energia állampolgárságra, célok .	6
1.2. Eset történet és tipológia	7
1.3. Az energia állampolgárság fenntarthatósági szempontjai: a radar diagramok.....	10
1.4. Kapcsolat és hivatkozások	11
1.5. Az eset-összefoglaló jelentések szakmai véleményezésének folyamata	12
Hivatkozások.....	13
Melléklet I: A részletesen tanulmányozott 40 eset	14
Melléklet II:	
Az esetek fő fenntarthatósági szempontjainak leírására használt kategóriák.....	15
Az EnergyPROSPECTS konzorcium tagjai	18

BEVEZETÉS

Ez a dokumentum bemutatja és röviden elmagyarázza az EnergiaPERSPEKTÍVÁK projektben részletesen vizsgált 40 esetről készült eset-összefoglaló jelentés felépítését.

A 40 eset kiválasztásához és tanulmányozásához használt módszertan részletesebb ismertetése a [Vadovics et al., 2023](#) kiadványban található, angol nyelven.

Az EnergiaPERSPEKTÍVÁK (EnergyPROSPECTS, PROaktív Stratégiák és Szakpolitikák az Energia Állampolgárság Átalakítására) projekt az energia állampolgárság kritikus szemléletű értelmezését alkalmazza, amely a legkorszerűbb társadalom- és bölcsészettudományi ismereteken alapul. A projekt célja az volt, hogy széles körű egyetértést alakítson ki az energia állampolgárságról, mint szakpolitikai koncepcióról, szociotechnikai képzetről és irányításismeretről: ami a jövő energiarendszereiben kívánatos/normális állampolgári cselekvés, mint társadalmi konstrukció. A projekt célja, hogy beazonosítsa és megvizsgálja az energia állampolgársághoz köthető, különböző területeket érintő kérdéseket, amelyek a projektben létrehozott iteratív tipológia kialakítását és az esetek kiválasztásának kritériumait formálták. Már meglévő adatbázisokra és új esetek felkutatására támaszkodva közel 600 energia állampolgársági kezdeményezést [térképeztünk fel](#). Olyan kutatási folyamatok során finomítottuk a tipológiát, melyek az energia állampolgárság koncepcióját mélységében és szélességében, elméletben és gyakorlatban is vizsgálták. A projekt végrehajtása 2021 májusa és 2024 áprilisa között zajlott.

1. ESET-ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉSEK

Az eset-összefoglaló jelentések célja, hogy a részletes esettanulmányként kiválasztott 40 eset legfontosabb információit összefoglalja és bemutassa, hogy hogyan járulnak hozzá a fenntartható energia átmenethez. Ezekben a rövid jelentésekben nem minden összegyűjtött információ kerül bemutatásra. Az eseteket az EnergiaPERSPEKTÍVÁK kutatás fő koncepcionális elemeire épülő keretrendszer segítségével mutatjuk be, részint abban a reményben, hogy szélesebb közönség elé tárjuk és érthetővé tegyük azokat. A keretrendszer elemei:

- az energia állampolgárság általunk alkalmazott konkrét és rendkívül inkluzív meghatározása és keretrendszere, amely szerint az energia állampolgárság: „olyan **(állam)polgári részvételi formákra** utal, amelyek egy **fenntarthatóbb és demokratikusabb** energiarendszer kialakításához kapcsolódnak. Nyilvánvaló megnyilvánulási formáin túlmenően különböző **látens formákat** is magában foglal. Egy eszmény, amely a **különböző keretfeltételek és felhatalmazottsági állapotok** szerint különböző mértékben megélhető és megvalósítható.” (forrás és ld. részletesen: [Pel et al., 2021](#));
- az általunk kialakított energia állampolgárság ideál-típusok koncepcionális tipológiája (lásd a 4.2. pont, részletesen: [Debourdeau et al., 2021](#) és [2023](#)); továbbá
- az energia állampolgárság azon fő (fenntarthatósági) szempontjai, amelyek a koncepcionális tipológia reformatív és transzformatív dimenzióját jellemzik.

Az eset-összefoglaló jelentések szélesebb közönségnek szólnak, ideértve az energia állampolgársággal foglalkozó, abban dolgozó összes érintettet, a kutatók és szakértők mellett például a civil társadalmi szervezeteket, a politikai és szakpolitikai döntéshozókat, a kis- és nagyobb vállalkozásokat, a társadalmi vállalkozásokat, az energia állampolgársággal kapcsolatos ügyekben részt vevő vagy eziránt érdeklődő személyeket és a médiát.

Végezetül, az esetek összehasonlításának megkönnyítése és az áttekinthetőség érdekében az eset-összefoglaló jelentések felépítése megegyezik. Ezt a felépítést az alábbiakban ismertetjük.

1.1. ÖSSZEFOGLALÓ AZ ESETRŐL, FŐ JELLEMZŐK, MIÉRT PÉLDA AZ ENERGIA ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, CÉLOK

Részben az adatgyűjtés feltérképezési szakasza alapján gyűjtött információkra építve az összefoglaló első részében

- rövid összefoglalót adunk az esetről;
- magyarázatot adunk arra, hogy az EnergiaPERSPEKTÍVÁK kutatócsoport miért tartja az esetet jó példának az energia állampolgárságra, majd
- listaszerűen bemutatjuk az eset fő céljait.

Ezután ikonok segítségével információt adunk arról, hogy az eset hogyan lett kategorizálva a projektben:

- a fő fókuszát illetően;
- a tipológia alapján egyéni vagy kollektív fő jellege; illetve
- fő működési területe szerint.

A fókuszát illetően az EnergiaPERSPEKTÍVÁK projektben úgy döntöttünk, hogy az alábbi három fő területre fókuszáló eseteket gyűjtjük (részletesen erről ld. [Vadovics et al., 2022a](#)):

Energia-termelés/fogyasztás	Mobilitás	Holisztikus
 ENERGIA-TERMELÉS/FOGYASZTÁS	 MOBILITÁS	 HOLISZTIKUS

A projektben alkalmazott energia állampolgárság meghatározás szerint szükségesnek tartottuk mind egyéni, mind a kollektív esetek gyűjtését. Az esetjelentésekben ezt az alábbi ikonok jelölik:

Egyéni	Kollektív
 EGYÉNI	 KOLLEKTÍV

Továbbá, ikonokat használtunk az eset működési helyének jelölésére, aszerint hogy vidéki, kisvárosi vagy városi területet érint. Ha az eset nem kapcsolódik egy adott helyszínhez (pl. ha virtuális vagy nem egy konkrét területre irányul), az esetjelentésben nem használtunk szimbólumot.

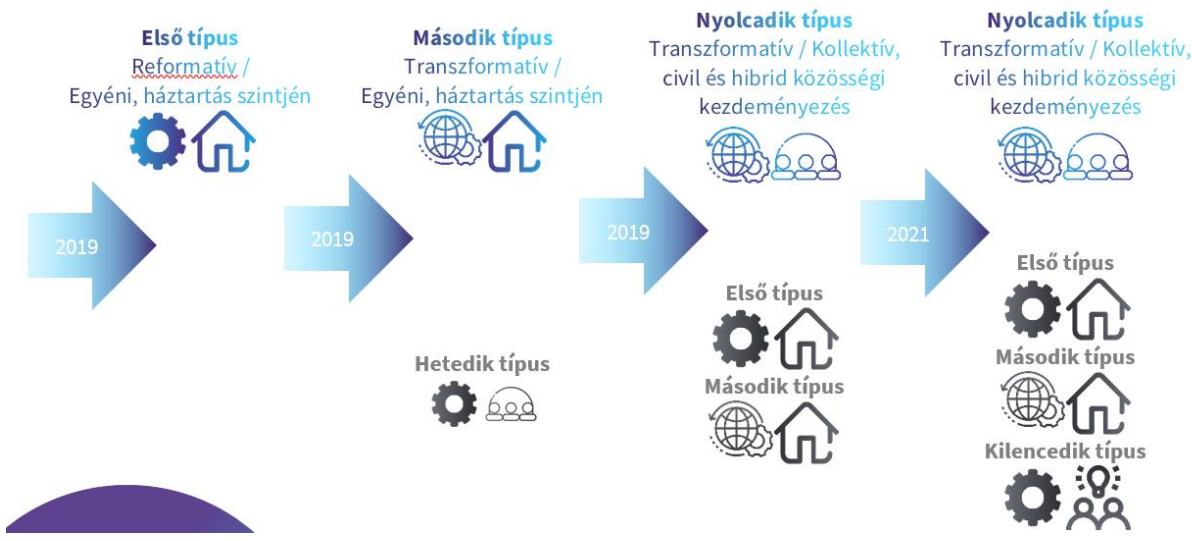
Városi	Kisvárosi/külvárosi	Vidéki
 VÁROSI	 KISVÁROSI/ KÜLVÁROSI	 VIDÉKI

1.2. ESETTÖRTÉNET ÉS TIPOLÓGIA

Az eset bemutatása és alapvető jellemzése után bemutatjuk annak „történetét”, más szóval fejlődését, - egyrészt az eset különböző fejlődési szakaszaiban jellemző energia állampolgársági tipológia változásaira fókuszálva, másrészt az eset egyéb fő változásait érintve, amelyek nem feltétlenül jártak változással a tipológiában. Ide tartozik például a működési helyszín változása, a fókusz kiszélesedése vagy szűkülése stb..

Az eset-összefoglaló jelentésnek ebben a részében az eset fejlődését, alakulását foglaljuk össze, majd a folyamatot tükröző ábra következik (példaként ld. az 1. ábrát). Az ábrán meghatározzuk a fő fejlődési fázisokat (nyilakkal) és az egyes fejlődés szakaszokban jelöljük az esetre jellemző elsődleges (**színes**) és másodlagos (**szürke**) energia állampolgárság ideál-típusát. Az ábra ikonjai az ideál-típusok fő tipológiájára vonatkoznak (az első ikon az eredményorientációra, a második a cselekvőre, lásd 1. és 2. táblázat).

1. ábra: Példa egy esettörténetet bemutató ábrára

Az 1. táblázat áttekintést nyújt az EnergiaPERSPEKTÍVÁK kutatócsapata által meghatározott energia állampolgárság ideál-típusokról, a 2. táblázat pedig azt mutatja, hogy ezt a tipológiát az eset-összefoglaló jelentésben hogyan ábrázoljuk leegyszerűsítve. A tipológia koncepciójának részletesebb leírását lásd: [Debourdeau et al. \(2021\)](#), a feltérképezési szakaszt követően a tipológia részletes kidolgozását, konkrét esetpéldákkal pedig a [Debourdeau et al. \(2023\)](#) dokumentum mutatja be.

1. táblázat: EnergiaPERSPEKTÍVÁK koncepcionális tipológia (forrás: Debourdeau et al., 2021)

CSELEKVŐ (AGENCY) →	EGYÉNI			KOLLEKTÍV / KÖZÖSSÉGI	
	EGYÉNI	SZERVEZETBE ÁGYAZOTT	NYILVÁNOS, TÁRSADALMI SZINTŰ	CIVIL ÉS HIBRID KÖZÖSSÉGI KEZDEMÉNYEZÉSEK	TÁRSADALMI MOZGALMAK
EREDMÉNY ORIENTÁCIÓ ↓	HÁZTARTÁS SZINTJÉN	SZERVEZETBE ÁGYAZOTT	NYILVÁNOS, TÁRSADALMI SZINTŰ	CIVIL ÉS HIBRID KÖZÖSSÉGI KEZDEMÉNYEZÉSEK	TÁRSADALMI MOZGALMAK
REFORMATÍV ⚙️	Első típus Zöld energia-átállás elvárásainak megfelelő energia állampolgár	Harmadik típus Szervezeten belüli energia állampolgárság	Ötödik típus Társadalmi párbeszédben való részvétel	Hetedik típus Zöld energia projektekhez való csatlakozás	Kilencedik típus Az energia-átmenet segítése különböző egységesítő, összehangoló tevékenységekkel
TRANZSFORMATÍV 🌐	Második típus Változást előidéző energia állampolgár	Negyedik típus Szervezeti változást előidéző energia állampolgár	Hatodik típus Szavazók mozgósítása az energia-átmenet érdekében	Nyolcadik típus Civil vagy hibrid szervezeti formák kialakítása, bővítése vagy összekötése	Tizedik típus A jelenlegi energiarendszer elleni tiltakozás

2. táblázat: Az eset-összefoglaló jelentésekben használt tipológia táblázat

	Egyéni			Kollektív	
	 Háztartás szintjén	 Szervezetbe ágyazott	 Nyilvános, társadalmi szintű	 Civil és hibrid közösségi kezdeményezések	 Társadalmi mozgalmak
 Reformatív	Első típus	Harmadik típus	Ötödik típus	Hetedik típus	Kilencedik típus
 Transzformatív	Második típus	Negyedik típus	Hatodik típus	Nyolcadik típus	Tizedik típus

Az eset-összefoglaló jelentésekben szereplő ideál-típus táblázatokban az energia állampolgársági esettipológiájának fő típusát **színes kiemeléssel**, a másodlagos állampolgársági típusokat **félkövérrel** és ikonokkal jelöljük. Ahogy azt máshol hangsúlyoztuk ([Debourdeau et al., 2023](#)), az energia állampolgárság esetei párhuzamosan többféle ideál-típusú energia állampolgárságot is lehetővé tesznek. Az esetkutató csoporttal egyetértésben minden egyes esetben beazonosítottuk az energia állampolgárság fő formáját vagy típusát, majd, ha ez releváns volt, megjelöltük az esetre jellemző egy vagy több másodlagos típust. Például, egy olyan eset, amelyben állampolgárok egy csoportja együtt és önkéntesen klíma-klubot, vagy egyéb karbonkibocsátás-csökkentő csoportot szerveznek, fő ideál-típus szerint *kollektív* és *aktívabb típusba* tartozó eset lesz, hisz a szervező, aktív tagok ilyen ideál-típusú energia állampolgárságot valósítanak meg. Ugyanakkor az ilyen csoportok további tagjai gyakran *kevésbé aktív* ideál-típusú állampolgárságot példáznak, amely így az eset egyik másodlagos ideál-típusa lesz. Továbbá, ugyanezek az állampolgárok a csoporthoz tartozás következményeként otthon is különböző klímaváltozással és energiával kapcsolatos tevékenységeket folytatnak (pl. napelemet telepítenek, megtakarítanak otthon pl. azzal, hogy csökkentik a beltéri hőmérsékletet stb.), és így az energia állampolgárság *egyéni ideál-típusát* példázzák, egy újabb másodlagos ideál-típusként.

A tipológiai táblázatokban nyilak segítségével jeleztük a fő és másodlagos energia állampolgársági ideál-típusok változásait: **színes nyilat** használtunk a fő típus változásának jelölésére, **szürkét** a másodlagos típus változására.

1.3. AZ ENERGIA ÁLLAMPOLGÁRSÁG FENNTARTHATÓSÁGI SZEMPONTJAI: A RADAR DIAGRAMOK

Az eset-összefoglalók utolsó, tartalomfókuszú részében a konkrét esetre vonatkozólag írjuk le az energia állampolgárság fő fenntarthatósági szempontjainak megvalósulását. Ezek a jelenlegi energiarendszer megkérdőjelezését illetve a fenntartható energia átmenethez való hozzájárulást vizsgálják és részletezik. Kutatásunkban nagy hangsúlyt fektettünk három, a **társadalmi fenntarthatósággal** kapcsolatos szempont vizsgálatára¹:

- Hogyan járul hozzá az eset az energiarendszer demokratizálásához? Célja-e, és amennyiben igen, mennyire fontos az eset szempontjából ez a célkitűzés?
- Az eset hatékony állampolgári kontroll elemeit felmutatja?
- Mennyire fontos az egyenlőség és az igazságosság, mint cél? Milyen mértékben valósulnak meg?

A **környezeti fenntarthatósággal** kapcsolatos szempontok pedig a következők voltak:

- Az adott esetben mennyire fontos a környezeti fenntarthatóság, mint cél? Milyen mértékben valósítják meg?
- A Párizsi Megállapodásban megfogalmazott és alkalmazott 1,5 °C-os célkitűzés elérése és a karbonkibocsátási korlát betartása mennyire fontos szempontok az esetben? Milyen mértékben valósulnak meg?

¹ További részletek a fenntarthatósági szempontokról a Debourdeau et al., 2021. és Vadovics és Szöllőssy, 2024 dokumentumokban található.

Az öt szempont mindegyikét számszerű skálán értékelték az esetkutatók (lásd II. számú melléklet illetve [Vadovics et al., 2022b](#)), ezután részletesebb magyarázatot adtak arra, hogy az eset céljai és működése hogyan illeszkedik a szempontokhoz. Mindezek összefoglalása olvasható az eset-összefoglalóban található radardiagramon.

Az egyenlőség/igazságosság szempontjának besorolásához is ikonokat használtunk a hátrányos helyzetű csoportokra és/vagy a nemek közötti egyenlőségre.

HÁTRÁNYOS
HELYZETŰ
CSOPORTOK

NEMEK
KÖZÖTTI
EGYENLŐSÉG

Fontos megjegyezni, hogy az eset-összefoglaló jelentésekbe beválasztott öt fenntarthatósági szempont mellett, más, mind társadalmi-, mind a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos szempontokat is tanulmányoztunk. További részletek a következő dokumentumokban találhatóak: [Pel et al., 2022](#) és [Vadovics et al., 2022b](#), valamint [Vadovics és Szöllőssy, 2024](#) a szempontok részletes elemzéséről).

1.4. KAPCSOLAT ÉS HIVATKOZÁSOK

Minden eset-összefoglaló jelentés végén tájékoztatást adunk arról, hogy az esettel kapcsolatban hol érhető el további információ, és hogy kivel lehet kapcsolatba lépni. Továbbá, az jelentésekben szereplő adatokra és információkra vonatkozó referenciák listáját is megadjuk. Végezetül felsoroljuk az összes kutatót és véleményezőket, aki az jelentések elkészítésében részt vett.

1.5. AZ ESET-ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉSEK SZAKMAI VÉLEMÉNYEZÉSÉNEK FOLYAMATA

Az eset-összefoglaló jelentéseket a GreenDependent Intézet kutatócsoportjának tagjai készítették az esetkutatók által gyűjtött információk alapján. Az elkészült tervezetet az esetkutatók véleményezték. A véleményezés után az eseteket a vélemények alapján módosítottuk, anyanyelvi lektor ellenőrizte a nyelvhelyességet, majd szerkesztettük, formáztuk a szöveget. Ahol lehetőség nyílt rá, az utolsó munkaszakaszban az esetgazdákkal megosztottuk a jelentéseket, és arra kértük őket, hogy osszák meg velünk észrevételeiket, valamint jelezzék, ha ténybeli hibát vagy félreértelmezést tapasztalnak az eset-összefoglalóval kapcsolatban. Az utolsó munkaszakaszban, a végső véleményezés után az eseteket véglegesítettük és publikáltuk.

HIVATKOZÁSOK

Debourdeau, A., Schäfer, M., Pel, B., Kemp, R., Vadovics, E., Dumitru, A. (2021) Conceptual typology. EnergyPROSPECTS Deliverable 2.2, European Commission Grant Agreement No. 101022492.

Debourdeau, A., Vadovics, E., Schäfer, M., Fahy, F., Szóllóssy, A. (2023) Catalogue of energy citizenship cases and typologies. EnergyPROSPECTS Deliverable D3.2, European Commission Grant Agreement No. 101022492.

Pel, B., Debourdeau, A., Kemp, R., Dumitru, A., Schäfer, M., Vadovics, E., Fahy, F., Fransolet, A., Pellerin-Carlin, T. (2021) Conceptual framework energy citizenship. EnergyPROSPECTS Deliverable D2.1, European Commission Grant Agreement No. 101022492.

Vadovics, E., Vadovics, K., Zsemberovszky, L., Asenova, D., Damianova, Z., Hajdinjak, M., Thalberg, K., Pellerin-Carlin, T., Fahy, F., Debourdeau, A., Schäfer, M., Pel, B., Kemp, R., & Markantoni, M. (2022a). Methodology for meta-analysis of energy citizenship (D3.1). EnergyPROSPECTS Deliverable D3.1, European Commission Grant Agreement No. 101022492. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10793899>

Vadovics, E., Pel, B., Schmid, B., Markantoni, M., Debourdeau, A., Dumitru, A., Losada Puente, L., Kemp, R., Schäfer, M., Peralbo, M., Rebollo, N., Brenlla, J.C., García, M., Vadovics, K. (2022b) Training package and guidelines for in-depth data collection methodology. EnergyPROSPECTS Deliverable D3.4, European Commission Grant Agreement No. 101022492. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10794048>

Vadovics, E., Szóllóssy, A., and Vadovics K. (2023) Introduction and Methodology for the EnergyPROSPECTS Detailed Case Summary Reports. EnergyPROSPECTS (PROactive Strategies and Policies for Energy Citizenship Transformation). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10075408>

Vadovics, E. and Szóllóssy, A. (2024) Meta-analysis of energy citizenship detailed case studies. EnergyPROSPECTS Deliverable 3.5, Part 1., European Commission Grant Agreement No. 101022492. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10514463>

MELLÉKLET I: A RÉSZLETESEN TANULMÁNYOZOTT 40 ESET

Az eset száma	Az eset címe angolul (Magyar eseteknél magyarul is)	Ország	Fő fókusz
			A feltérképezésben használt csoportosítás alapján: Energia (direkt energiatermelés és/vagy fogyasztás) Mobilitás Holisztikus
1	BBL's Home renovation project	BE	Energia
2	Energy Efficiency Mission ULB	BE	Mobilitás
3	Extinction Rebellion Etterbeek	BE	Energia
4	Hydro Electricy Ourthe and Sambre (HOSe)	BE	Energia
5	Bike Evolution	BG	Mobilitás
6	Energy Transition of City of Burgas: Going Smart and Sustainable	BG	Holisztikus
7	Student Energy Teams	BG	Energia
8	Student Switch Off Campaigns in Bulgaria	BG	Energia
9	Berlin Citizen Energy (BEB)	DE	Energia
10	LAVIDAVERDE	DE	Holisztikus
11	NATURSTROM AG	DE	Energia
12	Solocal Energy	DE	Holisztikus
13	Couso's Project	ES	Holisztikus
14	GoIEner	ES	Energia
15	La Borda. Housing cooperative in transfer of use	ES	Holisztikus
16	SomEnergia	ES	Energia
17	Energie Partagée	FR	Energia
18	Hauts de France Pass Renovation	FR	Energia
19	Railcoop	FR	Mobilitás
20	Tregor Energ'ethic	FR	Energia
21	Biobriquettes for the energy poor / Biobrikettel az energiaszegénység ellen	HU	Energia
22	Cargonoma	HU	Holisztikus
23	From the Community Energy Programme to Community Energy Service / A Közösségi Energia Programtól a Közösségi Energia Szolgáltatóig	HU	Energia
24	Nagypáli, the renewable energy village / Nagypáli, a megújuló energiával működő falu	HU	Holisztikus
25	TreeDependent - fákkal felelősen	HU	Holisztikus
26	Zsuzsanna Hojtsy-Keresztény - EnergyNeighbourhoods energy master, local change maker / Hojtsy-Keresztény Zsuzsanna - EnergiaKözösségek klíma-koordinátor, a helyi változás katalizátora	HU	Holisztikus
27	Aran Islands Energy Cooperative	IE	Holisztikus
28	Citizens' Assembly on "How the state can make Ireland a leader in tackling climate change"	IE	Holisztikus
29	Energy Community Tipperary Cooperative ECTC	IE	Energia
30	Galway Energy Co-operative	IE	Energia
31	Public Consultation: Shaping Our Electricity Future	IE	Energia
32	Association "city for people"	LV	Mobilitás
33	Installation of solar heat panels in multi-apartment buildings, with energy efficiency improvement of the building	LV	Energia
34	OFF-GRID: Renewable energy DIY (do it yourself) for rural development	LV	Energia
35	Social media influencer Edgar Fresh	LV	Holisztikus
36	Loenen Energy	NL	Energia
37	National Association of Active Residents - Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA)	NL	Holisztikus
38	Reindonk Energy & Co: Energy from your own region	NL	Energia
39	The Drechtsteden cooperative	NL	Energia
40	Weert Energy	NL	Energia

MELLÉKLET II: AZ ESETEK FŐ FENNTARTHATÓSÁGI SZEMPONTJAINAK LEÍRÁSÁRA HASZNÁLT KATEGÓRIÁK

1. Demokratikus energiarendszer

Az esetben részt vevők egy demokratikusabb energiarendszert vizionálnak-e, valósítanak-e meg?

Rövidített verzió (eset-összefoglaló jelentések)	Teljes definíció, ahogy a kutatás során az adatgyűjtéshez használtuk
A demokratikus energiarendszer kialakítása nem szerepel a célok között.	1. Nem cél: az energiademokrácia nem szerepel a célok között.
Az energiademokrácia pozitív értéknek számít, de a jövőképnek nem része.	2. Nem olyan fontos: az energiademokrácia pozitív értéknek számít, de az esettevékenységek és a jövőkép nem igazán foglalkoznak az energiademokráciával kapcsolatos kérdésekkel (a demokratikus részvétel, az inkluzív, deliberatív és transzparens döntéshozatali folyamatok, a kötelező és hatékony döntések tekintetében).
Az energiademokrácia pozitív értéknek számít, de csak a formális energiademokráciára korlátozódik.	3. Fontos, de csak formális kérdésekre korlátozódik: az energiademokrácia pozitív érték, amelyet az eset az állampolgárok demokratikus részvételének növelésével és az inklúzió javításával kíván támogatni. A demokratikus energiarendszer-kép azonban továbbra is a formális energiademokráciára korlátozódik (demokratikus eljárások vagy nyilatkozatok az energetikai igazságosságról).
A demokratikusabb energiarendszer kialakítása az eset egyik központi kérdése, és a jövőkép része.	4. Központi kérdés: a demokratikusabb energiarendszer kialakítása az eset egyik fő kérdése és a jövőkép része. Az eset célja, hogy előmozdítsa az energiarendszer hatékony demokratizálását azáltal, hogy az állampolgárok kezébe adja, továbbá konkrét intézkedéseket kíván végrehajtani az irányításhoz való hozzáférés és a bevonódás javítása érdekében.

2. Egyenlőség és igazságosság

Egyenlőség és igazságosság szerepét, jelentőségét az esetben kérjük, az alábbiak szerint értékelje (további részletek: Debourdeau et al., 2021 (31. oldal):

Rövidített verzió (eset-összefoglaló jelentések)	Teljes definíció, ahogy a kutatás során az adatgyűjtéshez használtuk
Az egyenlőség és igazságosság kérdései vagy nem relevánsak, vagy nincsenek a célok között.	1. Az egyenlőséggel és igazságossággal kapcsolatos kérdések nem relevánsak , nincsenek a célok között és a tevékenységek sem erről szólnak.
Az egyenlőség és igazságosság alapvetően nincs az eset célkitűzései között, vagy a piachoz való hozzáférésre korlátozódik.	2. Az egyenlőség és igazságosság alapvetően nincs az eset célkitűzései között, vagy a piachoz való egyenlő hozzáférés biztosítására korlátozódik.
Az egyenlő hozzáférés biztosított, de különböző kritériumok alapján korlátozott.	3. Valamennyi érintett állampolgár számára egyenlő hozzáférés biztosított, de a keretek korlátozóak, mert vagy egy adott földrajzi területhez vagy adott pénzügyi hozzájárulás összegéhez kötik a részvételt, így nem garantált „valódi” egyenlőség.

A részvétel teljes mértékben nyitott mindenki számára.	4. A részvétel teljes mértékben nyitott, konkrét feltételek nélkül. Figyelembe veszik az olyan kérdéseket, mint az energiaszegénység, a nemek közötti egyenlőség és a befogadás, az egyenlő feltételek garantálása érdekében rugalmas intézkedéseket támogatnak.
--	---

3. Állampolgári kontroll

Az eset hatékony állampolgári kontroll elemeit felmutatja-e?

Rövidített verzió (eset-összefoglaló jelentések)	Teljes definíció, ahogy a kutatás során az adatgyűjtéshez használtuk
Nincs tényleges állampolgári kontroll.	1. Nincs tényleges állampolgári kontroll.
Az állampolgárok véleményét nagyon kis mértékben veszik figyelembe.	2. Alacsony szint: ha kifejezésre is jut (pl. „meghívottként” tanácskozó/egyeztető folyamatok során) az állampolgárok véleményére alig hallgatnak, alig veszik figyelembe. Mivel kisebbségben van, az állampolgárok véleménye ténylegesen nem számít, illetve egy szavazási folyamat során a keretek sokszor korlátozzák a véleménynyilvánítás lehetőségét.
Az állampolgárok kifejezhetik a véleményüket, de azt nem feltétlenül veszik figyelembe.	3. Közepes szint: az állampolgárok kifejezhetik véleményüket, de véleményük nem kötelez (a tanácskozó, képviseleti vagy egyeztető folyamatok keretében). Ha szervezett/részvételi struktúrákról van szó, az állampolgárok kisebbségben vannak, azaz véleményüket nem tudják más csoportokra vonatkozóan is elfogadtatni.
Az állampolgárok hatékony ellenőrzést gyakorolnak, és szavazataikat figyelembe kell venni.	4. Magas szint: az állampolgárok hatékony ellenőrzést gyakorolnak, és szavazataikat figyelembe kell venni. A kormányzás/irányítás nagyrészt egy úgy nevezett „létrehozott” (és nem meghívásos, ld. Radtke et al. 2020 ²) folyamat keretében zajlik. Az állampolgárok többségi csoportot alkotnak, így az állampolgári kontroll megvalósul, és véleményük meghatározóvá válik.

4. Környezeti fenntarthatóság

Környezeti fenntarthatóság szerepét, jelentőségét az esetben kérjük, az alábbiak szerint értékelje (további részletek: Debourdeau et al., 2021 (31. oldal):

Rövidített verzió (eset-összefoglaló jelentések)	Teljes definíció, ahogy a kutatás során az adatgyűjtéshez használtuk
A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos kérdéseket a célmeghatározás folyamán nem veszik figyelembe.	1. A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos kérdések nem relevánsak , nincsenek a célok között és a tevékenységek sem erről szólnak.
A környezeti fenntarthatósági kérdéseket nem veszik explicit módon figyelembe.	2. A környezeti fenntarthatósági kérdéseket többnyire magától értetődőnek tekintik, és nem veszik explicit módon figyelembe. A legalacsonyabb formákban a környezeti fenntarthatóságot általában pozitív vagy negatív externáliaként kezelik.

² Radtke J., Drawing E., Eichenauer E., Holstenkamp L., Kamlage J.H., Mey F., Warode J., Wegener J. (2020). Chapter 4 - Energy transition and civic engagement. *The Role of Public Participation in Energy Transitions*. Academic Press: pp. 81-91.

A környezeti fenntarthatóság a folyamat része, de a fő hangsúly az energián van.	3. A környezeti fenntarthatóság része a folyamatnak, az esetnek, de csak felületes (nem radikális) módon érinti (a hatékonysági stratégiákra összpontosítanak), célzottan nem értékelik. Továbbra is az energia áll a középpontban.
A környezeti fenntarthatóság központi kérdés, és a célmeghatározás során figyelembe veszik.	4. A környezeti fenntarthatóság központi kérdés. A célok meghatározásánál is figyelembe veszik, holisztikus stratégiával követik le (ötvözik a hatékonyságra, következetesség és mértékletességre irányuló intézkedéseket). A környezeti fenntarthatóság indikátorok meghatározását is tartalmazó értékelése már megvalósult, vagy elérendő cél.

5. Karbonkibocsátási korlát

Figyelembe veszi-e az eset az ökológiai, planetáris korlátokat, és explicit módon említi-e az 1,5 °C-os cél eléréséhez szükséges, fenntartható karbon-lábnyomról?

Rövidített verzió (eset-összefoglaló jelentések)	Teljes definíció, ahogy a kutatás során az adatgyűjtéshez használtuk
A karbonkibocsátási korlátot az eset nem veszi figyelembe, nem szerepel a célok között.	1. Az esetcélokban és tevékenységekben az eset a légköri karbonkibocsátás ökológiai korlátját és/vagy a fenntartható karbon-lábnyom elérését nem veszi figyelembe , nem említi.
A karbonkibocsátási korlát implicit figyelembe vétele.	2. Implicit figyelembe vétel: az eset nem említi a légköri karbonkibocsátás ökológiai korlátját és/vagy a fenntartható karbon-lábnyom elérését. Az említések hiánya ellenére az eset a karbonfogyasztás és/vagy a karbonkibocsátás csökkentésére irányuló tevékenységekre is irányul
A karbonkibocsátási korlát explicit figyelembe vétele.	3. Explicit figyelembe vétel: az eset alapidokumentumai említik a légköri karbonkibocsátás ökológiai korlátját és/vagy a fenntartható karbon-lábnyomot. Az eset szereplői a karbonfogyasztás és/vagy a karbonkibocsátás csökkentésére irányuló tevékenységekben részt vesznek.
A karbonkibocsátási korlát explicit figyelembe vétele, és a fenntartható karbon-lábnyom, mint elérendő cél megfogalmazása.	4. A karbonkibocsátási korlát explicit figyelembe vétele, a fenntartható karbon-lábnyom, mint elérendő cél megfogalmazása: az eset említi a légköri karbonkibocsátás ökológiai korlátját és/vagy a fenntartható karbon-lábnyom elérését. A fenntartható karbon-lábnyom és/vagy a karbonkibocsátási korlát is meghatározásra kerültek.

AZ ENERGYPROSPECTS KONZORCIUM TAGJAI

University of Galway (GAL)

University Road, H91 TK33, Galway, Írország

Université libre de Bruxelles (ULB),

Avenue Franklin Roosevelt 50-1050, Bruxelles, Belgium

GreenDependent Intézet (GDI),

2100 Gödöllő, Éva u. 4., Magyarország

Universiteit Maastricht (UM),

Minderbroedersberg 4-6, 6200 MD, Maastricht, Hollandia

Applied Research and Communications Fund (ARC Fund),

Alexander Zhendov Street 5, 1113, Sofia, Bulgária

Notre Europe – Institut Jacques Delors (JDI),

18, rue de Londres 75009, Paris, Franciaország

University of Latvia (UL),

Raiņa bulvāris 19, LV-1586, Riga, Lettország

Technische Universität Berlin (TUB),

Straße des 17. Juni 135, 10623, Berlin, Németország

Universidade da Coruña (UDC),

Rúa da Maestranza 9, 15001 A Coruña, Spanyolország

